

Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė JAV

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2020 m. gruodžio mėn.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTABOS
Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija			
	JAV Kongresas gruodžio 21 d. priėmė Federalinės vyriausybės finansavimo įstatymą 2,3 trilijono USD sumai, kur įtraukė ir naują 900 mlrd. USD vertės ekonomikos pandemijos padarinių švelninimo paketą. Pagrindinės nuostatos apima: tiesioginės išmokos iki 600 USD vienam suaugusiajam ir vaikui; padidinta bedarbio išmoka- 300 USD per savaitę (iki 2021 m. kovo 14 d.); pagalba smulkiam verslui, įskaitant 284 mlrd. USD „Paycheck Protection Programs“ paskolas, kurios būti negražintinos, ir 15 mlrd. USD nepriklausomiems kino teatrams ir kultūros institucijoms; 25 mlrd. USD NT nuomos pagalba ir pratęstas išskeldinimo moratoriumas; 45 mlrd. USD transporto paslaugoms, įskaitant oro uostus, „Amtrak“ ir oro linijų darbuotojus, remti; 82 mlrd. USD mokymo įstaigų atidarymui mokytis klasėse; 13 mlrd. USD papildomai maitinimo programai. Taip pat įstatymas nenumato grąžinti 454 mlrd. USD į Iždo Rezervą nenumatytoms paskoloms dengti (buvo numatyta 2020 m. kovo mėn. priimtame CARES Acto paramos pakete). Kam lėšos neskirtos – būtent Iždo paskolų garantijos programai bei tiesioginei valstijų ir miestų valdžios biudžetų paramai, kas padėtų spręsti besikaupiančių deficitų problemas. Prezidentas Trump šį dokumentą pavadino „gėda“, o išmoką „juokingai maža“, pasiūlė tiesiogines 2000 usd išmokas. Demokratai su tuo sutinka, Respublikonai abejoja ar pavyks tokį įstatymą patvirtinti. Taip pat Trump vetavo 740 mlrd. gynybos biudžetą.	Ekonomikos pandemijos padarinių švelninimo paketo apibendrinimas Apie Trump pasiūlymus Apie prezidento veto US Chamber of Commerce pareiškimas palaikantis paramos paketą	
	USDA nauji reguliavimai dėl GMO ir genetinės inžinerijos. Gruodžio 21 d. JAV žemės ūkio departamentas (USDA) informavo apie planus modernizuoti teisės aktus dėl ūkinių gyvūnų auginimo taikant genų modifikavimo ir genų inžinerijos būdus. Tai tęsinys praėjusiais metais	Žemės ūkio departamento informacija	

	išleistų Prezidento D. Trumpo vykdomųjų įsakymų pašalinant kliūtis taikyti naujoves žemės ūkio biotechnologijų srityje. Šiuo metu teisės akto projektai bus teikiami visuomenei susipažinti ir galimam grįžtamajam ryšiui gauti.		
	AV Prekybos departamento duomenims, el. prekybos apimtys JAV 2020 m. antrąjį ketvirtį buvo 211 mlrd. USD, o tai yra 32 proc. daugiau, negu buvo 2020 m. pirmąjį ketvirtį arba 45 proc. daugiau, negu tai buvo 2019 m. antrąjį ketvirtį. Skaičiuojama, kad per 2020 m. antrąjį ketvirtį el. prekyba sudarė 16 proc. visų, t.y. 1,3 trilijono USD, mažmeninės prekybos apimčių, o tuo pačiu metu 2019 m. – 11 proc. Pasak ekspertų viena sparčiausiai augančių el. prekybos vartotojų kategorijų yra vyresnio amžiaus žmonės	Statistiniai e-prekybos duomenys	
	Komercinio NT statybų Indekso išaugo iki 60 punktų, III ketvirtyje jis buvo 57, tačiau iki aukštumų, kai indeksas siekė 74 punktus dar toli. Pastebimos statybinių medžiagų tiekimo problemos, susiduriama su jų stygiumi.	Komercinio NT statybų indeksas Problemų komercinio NT statybų sektoriuje apibendrinimas	
	Vidutiniškai kiekvienas amerikietis 2020 m. išleis apie 60 USD Kalėdinėms dekoracijoms, per pastaruosius dešimt metų išlaidos šiai prekių kategorijai augo apie 50 proc.	Duomenys apie išlaidas Kalėdinėms dekoracijoms	
Investicijoms pritraukti į Lietuvą aktuali informacija			
	Hewlett Packard paskelbė perkelti savo pagrindinę būstinę iš Silicio slėnio į Teksaso valstiją, Ostino miestą. Tokių pat veiksmų imasi ir Elon Musk, kompanijos Tesla ir Space X. Prie jų jungiasi ir Oracle	Informacija apie Hewlett Packard perkėlimą Informacija apie Elon Musk ketinimus ir veiksmus Informacija apie Oracle perkėlimą	
	Gruodžio mėn. akcijų rinkų augimas, dar dažnai vadinamas „Santa Claus rally“, 2020 metais gali būti santykinai mažesnis ar iš viso gali	Apie „Santa Claus Rally“ JAV akcijų rinkose	

	nebūti tokio augimo, nes geri lapkričio mėn. rezultatai akcijų rinkas atvedė į rekordines aukštumas.		
Bendra ekonominė informacija			
	Gruodžio 9 d. Niujorko valstijos gubernatorius Andrew Cuomo, Niujorko meras Bill de Blasio ir kt. laišku kreipėsi į Niujorko Kongreso delegaciją dėl kritinio valstijos finansavimo poreikio. Kreipimesi teigiama, kad Niujorko valstija yra labiausiai paveikta COVID-19 ir reikia mažiausiai 15 mlrd. dolerių, kad būtų išvengta mokesčių didinimo, būtinų darbuotojų (<i>Essential Workers</i>) atleidimo ir reikšmingo skolinimosi; Niujorko miestui reikia mažiausiai 9 mlrd. dolerių.	Kreipimasis dėl finansavimo	
	JAV vyriausybės biudžeto deficitas per pirmuosius du biudžetinių mėnesių mėnesius buvo 25,1% didesnis nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus (JAV biudžetiniai metai prasideda spalio 1 d.). Iždo departamentas gruodžio 10 d. pranešė, kad praėjus dviem mėnesiams 2021 biudžetinais metais deficitas sudarė 429,3 mlrd. USD, palyginti su 343,3 mlrd. USD pernai spalio – lapkričio mėn. Deficitas atspindėjo 8,9% padidėjusias išlaidas, t.y. 886,6 mlrd. USD, ir 2,9% mokesčių pajamų sumažėjimą iki 457,3 mlrd.	JAV didėja biudžeto deficitas	
	Remiantis Nacionalinės restoranų asociacijos duomenimis, per pastaruosius tris mėnesius visoje šalyje buvo uždaryta 10 000 restoranų. Praėjusią savaitę, dar prieš paskelbiant apie naują draudimą, vakarieniavimas restoranuose buvo sumažėjęs apie 70%, palyginti su tokiu pačiu laikotarpiu pernai.	Maitinimo paslaugos patalpose	
	JAV Darbo departamento (DOL) duomenimis, pradinių prašymų bedarbio pašalpai gauti pastarąsias dvi savaites (11/29-12/05 ir 12/06-12/12) vėl išaugo - 0,862 mln. ir 0,885 mln. žmonių atitinkamai. Papildomai 0,415 ir 0,455 mln. žmonių kreipėsi pirmą kartą dėl Pandemijos bedarbio pašalpos. Tęstinių savaitinių prašymų skaičius mažėjo – 5,8 mln. ir 5,5 mln. prašymų. Neatidėliotiną pandemijos nedarbo paramą gauna 5,7 mln. žmonių per savaitę. Iš viso žmonių,	JAV darbo rinkos einamoji situacija	

	gaunančių bet kokias su nedarbu susijusias išmokas, skaičius buvo 20,6 mln.		
	Gruodžio 15 d. Niujorko meras Bill de Blasio paskelbė, kad siekiant suvaldyti antrąją koronaviruso bangą kitas nebūtinų verslų (<i>non-essential businesses</i>) sustabdymas Niujorke gali įvykti po Kalėdų. Galutinį sprendimą dėl to priims Niujorko valstijos gubernatorius Andrew Cuomo.	Verslo stabdymas	
	Įdomi studija ir palyginimas – darbo jėgos rinkos dinamika pagal valstijas bei miestus.	JAV darbo rinko situacija pagal valstijas	
	Gruodžio 19 d. Niujorko valstijos gubernatorius Andrew Cuomo pasirašė vykdomąjį įsakymą, kuriuo suteikiama papildoma parama dviem labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusioms grupėms – senjorams ir restoranų pramonei. Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos toliau bus taikomos mažas pajamas gaunantiems senyvo amžiaus žmonėms ir asmenims su negalia.	Papildoma parama	
	1 iš 6 amerikiečių iki metų galo neišgalės apsirūpinti maistu. JAV veikianti didžiausia kovos prieš alkį organizacija „Feeding America“ prognozuoja, kad iki metų pabaigos JAV bus 54 mln. gyventojų (iš jų 18 mln. vaikai), kurie negalės apsirūpinti maistu, o tai būtų vienas iš šešių amerikiečių.	Feeding America tyrimas Tyrimo apibendrinimas	
	Prezidentinė finansų rinkų darbo grupė paskelbė pareiškimą dėl stabilų el. pinigų “Stablecoin” reguliavimo ir priežiūros gairių	Darbo grupės pareiškimas	

Parengė:

Danas Vaitkevičius, LR ambasados JAV patarėjas danas.vaitkevicius@urm.lt;

Vidmantas Verbickas, generalinio konsulato Čikagoje patarėjas, vidmantas.verbickas@urm.lt;

Liutauras Bauža, generalinio konsulato Niujorke pirmasis sekretorius liutauras.bauza@urm.lt;

Karolis Anužis, Žemės ūkio ir komercijos atašė JAV karolis.anuzis@urm.lt